

Latweefchu Uwises.

Nr augstas Gewefchanas s. Nummiffiones fuaa un nowehlefchanu.

Nr. 30. Zettortbeenâ 25tâ Juhli 1829.

N o S c h a u l e e m.

(Stattees Nr. 28.)

Pee schahs pilsehtas peederr nu leels aprinkis, kas no weenas inallas lihds ohtras gan drihs 12 juhdses garsch un tik pat plats, fur Pohli, Leifchi un tik ne wiffai dauds Echihdi dsihwo; baggata, augliga femme, kas, jebfchu flitti un glehwi kohpta un apstrahdata, tatschu dauds weetâs definitu graudu pahf sehjumu nefs. Dauds teitan tahdu masu pilsehtinu un meestinu atroh-dami, no ka Jahnischi un Echaggari jums wairak pasihstami, un arri gan drihs tee leelaki schinni aprinki irr, bes Schauleem; jo schê Leifschôs katru fahdschi, fur basniza eelschâ, jau par pilsehtu zeeni un fauz. Lai arri flitti isstatta, un nekahdu glihtumu ne redsefi ne atraddifi tahdôs meestindôs, jo te wiffu wairak Echihdu mahjoklis, juhkas un kasas wiffâs mallâs fur ween usstatta, un wijs tâ parahdâs, ka nabbagi ween tē dsihwotu, kam nebuhstu ne maijes reezenihts, tad tatschu zaur Echihdeem leela fupfeschachana, un labbi tirgi ik neddelas un weetâs arri 2 reis par neddelu, kâ pee mums Schaulôs, fur wiffu dabbusi, kas tikkai pee mahjas buhschanas waijadfigs. Brihnum dauds kattohlu basnizas schinni widdû, zittas jaukas, zittas flittas, fagruiischas, un wez-zas, kâ trahpahs; bet wiffseem kattohlu basnizaskungeem labba pahrtischana un baggata maise. Zitti no scheem, wiffu wairak tee augstaki, irr wairak baggati pahf Leelkungeem un leeleem muifchneefseem. Ir klohterus, pilnus ar muhseem papillam Leifschôs, un arri Schaules aprinki atraddifi; bet no scheem taggadin jau dauds irr, kas mahjidami leelas skohlâs turr.

Starp scheem Leifseem, Pohleem un Echihdeem nu dsihwo arridsan wairak ka 4000 no juh-fu tautas brahleem, mihli Latweefchi! kas zaur wiffu aprinki schurp turp iskliduschu, zitti dsillôs meschôs, pee maseem un leeleem bajahreem peerakstiti mahjo. Zitti no scheem jaw no wezzeem laifeem schê peederr, un irr schahdi, kas pee rohbescheem dsihwo; bet wiffi tee, kas dsittaki Leifschôs atroh-dami, ne zit ilgi no Kursemmes, rettaki no Widsemmes scheitan eebehguschu, un taggad farwu dumjibu noschehlo.

Juhs, mihli Latweefchi? kas juhs Kursemmê un Widsemme par farwu brihwestibu preezajtees, kad labbi fainneeki effect, un prohteet strahdabt, taupiht, un ar apdohmigu prahtu dsihwoht, tad jelle tiklab pascheem, kâ juhfu behrneem un mantneefseem paleekams labbums no juhfu fweedreem. Nekahs bahrgs un zeetfirdigs kungs jums to wairs nespehj atneemt, woi juhs pahrleeku dsiht, mohziht, woi plehst, neschehligi sohdiht un dihriht. Juhs warreet behrnus labbi audsinahst, skohlâs tohs mahziht, juhs warrait jaukâs basnizâs farwu spreddiki kad ween patihst, ikfwehdeenâs noklausht, un mihlu tizzibas beedru pulkâ Deewam kalspohst, jo mihli mahzitaji un basnizâs juns ne zit tahli, un tee dwehseles waijad-sibas ahtri pasneedsami. Ak kahds leels, neis-teizams labbums pasaulê! —

(Turplikam wairak.)

Ro Lihkuma Priddis wehl stahstijis.

(Stattees Nr. 29.)

Tâ, teize jahtheeks, man gan arri rahdâs. Tomehr kautschu arri tizzu Deewu, kas wiffu pasauli walda, newarru leegtees, — man dasch-

reis usgahje tahdas bohmas, scho newainigu nelaimi redsoht, ka kurnedams un dusnodamees buhtu gribbejis us debbesim skattitees. Rà wehl buhtu notizzis — Deews peedohd mannus grehkus! — ja man pascham tahda nelaine buhtu usgahjusi! —

Uk tahda pahrmahzifchana, fazzija seewa, radda eefsch mums to firde-pasemmibu, ar fo nofkattamees us debbesim, zerredami, ka klufsim eepreezinati.

Debbes gauschi tahl' irr, teize jachtneeks. — Warr buht, atbildeja winna; bet arridsan itt twi.

Effam zilweki, fazziju es, un tà mums gribbabs un waijadsiba irr, ka zilweki mums peeleez, muhs eepreezina.

Woi no zilwekeem to gaidifim? jautaja winna. Taisniba, fazzija winsch, no zilwekeem knappi kas raffees. Ne weenumehr, teize winna. Woi muhsu mihlsch zeenigs Rungs naw scheem behdigeem kautineem par eepreezinataju bijis? Bet winsch arri peln tahds buht, jo pats tizz. Tazehz winsch irr kà Deewa Engelis muhsu widdu. — Rà tahds winsch irr, teize jachtneeks. — Un tas nahk zaur to, fazzija ta wehl, ka winsch Fristigs, kas Deewu neatstist ween kà pasauls radditaju un waldbitaju, bet kà schehligu, ustizzamu tehwu arridsan. To arri tee fur Brohnfabtã sinn. Ja tas kungs buhtu tas nelainigais, un winni tee baggati: tee winnam buhtu tapat darrijuschi kà winsch teem. To tam tizzigam schi pasaule irr kà skohla, fur tas mihlestibu un pazeetibu mahzahs, un peemekleschana un suhra deena irr tam tas dschwibas kohks, kas tam, kaut nekahds greesnumis winnam klagt, meera un pazeetibas anglus atnes. —
(Turpmal tas beigums.)

Rahda waldischana un kahdi likkumi
Turkeem?

(Stattees Nr. 29.)

Wissa waldischanas warra stahw pee Turku Keisara, jeb Sultana; jo tas irr tas weenigais kungs par wissu semmi un wisseem laudin; tas ween likkumus dohd, tas warr darriht, kà

un fo winsch gribb, un wissi zitti preefsch winna wairak ne, kà kalpi un wehrgi, fo winsch pehz farwas patifschanas warr paaugstinacht un schehloht, woi pasemmoht un nonahweht. Turkos nekahda muischneeku fahrta, kà pee mums un zittas semmes, kas no tehwa us dehlu mantibã eet, bet tas ween augsts un warrens, ka Sultans pazelt; schodeen tu effi leels un baggais wihrs, ristã tu warri buht atkal wehrga fahrta un nabbags; kad tam gribbabs, tad tew leet woi ar stricki noschnaugt, woi tarwu kalu nozirft, un tarwu mantu panem. Pahri pahri winnu nestahw nekahds likkums, kà ween Kobrans, jeb Turku Deewa wahrds. Tam Sultanam, kas taggad walda, irr wahrds: Mahmuds tas ohtrais, un winsch tà kà wissi zitti, no Dsmana zilts. Sultanam, tà kà wisseem Kehnineem un Keisareem arri sawi rumaklungi un Ministeri irr, kas appafsch winna walda un augstas teefas isdohd. Winnam arri padohinneeki, kas safaukti tohp un ar Sultanu kohpã faspreefsch kas pee walsts labbum peederr; winnu beedriba tohp Dihwans nofaukta. Pehz pascha Keisara irr wissleelakais Rungs, tas Leelweeffihrs; tas eefsch wissfahm karrã un waldischanas leetahm pirmais, un zaur winna rohfahm wissas leetas eet, kas ween pa wissu walsti noteek. Augstakais banizas-kungs, tohp Muwti faukts, un arri schi wihra padohms un spehks leels irr, jo winsch tas weenigais likkumu un kohrana istulkotais. Par karrã-kuggu spehku walda tas Kapudana Pascha, un par tahm semmes-dalkahm, fo peemums Gubernementus fauz, irr augsti kungi likti, par fo Sultans ifgaddã tahdus zelt, kas wairak sohla, un fo Pascha fauz; scheem til labbi karrã, ka meera-teefa irr usdohhta. Mahfakem teefas kungeem irr Mollah un Radi wahrds. Wissas teefas leetas Turku semmi ahtri beidsahs; garras prozesses, ar awkateem, jeb leelas isklauifschanas un wainu ismekleschanas tur nestun. Ro Rahdi, jeb Pascha spreefsch, tas azzunirkli tohp isdarrihts; appelleereschana un pretti runnaschana tur negeld. Itweens Pascha farwã usdohtà semne spehji darriht, fo gribb, un daudstrei noteek, ka tahds par Sultanu ne

mas nebehda, un prett to farrâ zellahs, kad jau par trekni pee-ehdees irr. Tè nu gan warr fa-prast, kahda teefas-buhfchana Turku semmè irr, un zil netaisnibas tè noteek. Wissuwairak swesch tizzigi tur rekti labbu taisnu teesu dabbu, un frislita zilweka leeziba prett Turku nemas ne tohp peenemta. Teefas strahpes irr bahrgas, un arri zeetas meefas strahpes tohp dohtas. Tas Pascha, kas Sultanam wairak naudas maksa woi aisfuht, tam irr mihlakais; bet kahdâ wih-se winsch to naudu dabbu, to neweens neprassa. Winsch turrigus un baggatus pluhka un spaida, schee semmakeem tâpatt darra, un ta gandrihs wissa waldischana us patwaku un plehschanu ween stahw; fur tè warr labbums rastees? Ne rekti baggati zilweki tohp bes waines ahtri no-nahweti un winnu, arri daudsreis netaisnas, mantas un nauda Sultanam par labbu atnem-tas. Tomehr arridsan daschfahrt ittin pareisas un deewahijigas teefas tohp isdohtas, un ne-taisni zilweki, weenalga woi augsti, woi semmi, bahrgu strahpi zeefch. Tahdu bahrgu strahpi dabbuja muhsu laifôs ne fenn kahdi wiltigi bek-keri, kurru maises-kukkuli pareisu swarru ne-wilke, jo tee tappe katris ar weenu aufs-gallinu pee bohfes galda peenagloti. Woi ta naw wih-siga teefa? — Zsteikim nu pehdigi:

Rahds spehks Turkeem?

(Turplitam walrak.)

W a h r d a = M i h k l a.

Zohs diwus pirmus turri zeená!
 Sauz, behrin tohs par paligu
 Tew Deens tohs dewis laimes deená,
 Lai tewim labbu darritu
 To behru, kam to naw, to nammu,
 Usluhfo kâ noschelojamu.

Un to tu puffeem fehrtu redsi
 Ras atmaksa tew augliga,
 Kur apkohpt winnu tilli mehdsi,
 La wehl ar diweem sauzama.
 La sawâ flehpi meeru fluffu
 Tew gallâ wehl, un faldu duffu.

Kad tur tee tshetri gan jo bahrgi, —
 Jo mihli fur mehß peedstimmam,
 Tad tomehr, ja schee warren bahrgi,
 Urr zittur tahduß atrohnam.
 Tai berreht fur tu prohti winnu
 Ne tauipi sawu dshwibinu.

§ — r.

Teefas flubbinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriskas Gohdibas, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., no Luffumes aprinka teefas tas nepasihstams zilweks, kam ta parradu- un kihla-grahmata rohka irr, to tas bsintskungs no Jaunpils ic. von der Recke, tam dahrsneekam Fritz Mayer par to no winna aisdohtu naudu no 266½ Rub. subraba, rakfôs par kihlu eede-wis un kas tanni 1819tâ gaddâ, kad tas peeminnehts Fritz Mayer peepefchi nomirris, irr suddust — scheidt weenreis par wissu tohp usfaukts un preefschâ aizinahts, gta Septempera deená schi 1829ta gadda, preefsch scho aprinka teesu atnahkt, to wirspee-minnetu parradu-grahmatu parahdiht un ka ta winnam pateesi peeder un kas winnam zaur to nah-fahs, skaidri usdoht, jo zittadi kad tas ne notiks, winsch ar sawahm teefahm un melleschanahm ne taps wairs klausihst un peenemts, bet muhschiga fluffuzee-schana winnam uslikta un ta wirspeeminnetâ parradu-grahmata no teefas taps isnihzinata, tâ ka wiss spehks un geldiba us preefschu tai suddihs. To buhs wehrâ nemt!

Lakkumè Stâ Juhli 1829.

3

(L. S. W.)

Brincken, affesser.
 George Paul, siltchrs.

Us pawehleschanu tahs Keiseriskas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Strikkes pagasta teefas wissi tee, kam taisnas prassichanas pee teem Strikkes saimneekem Ger-rinu Mikkela, Aiskallu Mikkela, Salloju Willis, Lau-galla Furra, Langallu Kristapa, Lawetu Marta, Stedinu Ehrmanna un Sahtu Lohma, kas sawas mahjas atdewuschi, un par kurru mantu pee truh-kuma inventariuma un zittu parradu labbad konfurfe spreesta, scheidan aizinati un safaukti, lai diwju meh-neschu starpâ, prohti lihds 16tu Septempera mehne-scha deenu schi gadda, kas tas wecnigais nu isflehscha-nas termihns buhs, woi paschi, woi zaur ustizzigeent weetneekem, fur tahdi peenemmami, pee schihß pa-

gasta teefas peeteizahs, un tad fagaiba, fo schi teefa pehz liffumeem spreedihs. To buhs wehrâ nemt!

Nr Strikkeß pagasta teefas appakschrafsu un seh-geli islaifts 22trâ Zuhli deenâ 1829. 3

(L. S. W.) ††† Sweineck Jehkab, pagasta wez-jakais.

(Nr. 25.) Herbst, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., no Peenawas pagasta teefas wiffi tee, kam taifnas prassifchanas pee ta Krohna Schuhfites muifchas faim-neeka Sawainu Mattifsa buhtu, kas sawas mahjas, nespehdams tahs pats wairs walidht un truhkuma in-ventariuma un zittu parradu dehl nodewis, un par kurra mantu konkursis nolikts tappis, scheid tohp us-faukti, diwju mehneschu starpâ no scheid appaksch-raftas deenas, pee schihß pagasta teefas peeteiftees.

Peenawa 4tâ Zuhli 1829. 3

††† Rihfchu Zndriks, pagasta teefas peefehdetais.

(Nr. 272.) Joh. E. Szonn, pagasta teefas ffrih-
weris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., tohp no tahs masas Werkenes pagasta teefas wiffi par-radu beweji to isliktu masas Werkenes faimneeku Sap-palu, Geika un Sirne, par kurru mantu dehl pildina-schanas ta inventariuma truhkuma un zittu parradu labbad ta konkurse spreessta, aizinati, lai lihßs 20tu Augusta schi gabda, pee schihß pagasta teefas peetei-zahs.

Masas Werkenes pagasta teefa 29tâ Zuhli 1829. 3

††† Klebel Friz, pagasta wezzakais.

(Nr. 9.) L. Schulz, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., tohp no Suhres pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas prassifchanas pee to atlikkuschu mantu ta no-mirruscha Suhres faimneeka Gudrian Walta buhtu, us-faukti, diwju mehneschu starpâ no schihß deenas ar sawahm prassifchanahm pee schihß teefas peeteiftees, peenahkamas parahdischanas peenest un tad to tahlaku

spreedumu nogaidiht, ar to ihpaschu pamahjischanu, ka ne weens pehz ta nolikta laifa wairs dsirdehts, bet tahdeem muhschiga kluffuzeeschana uslikta tiks.

Suhres pagasta teefa 15tâ Zuhli 1829. 1

(S. W.) ††† Jaunnarrii Zndrik, pagasta wez-jakais.

(Nr. 40.) Fr. Grücke, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Kad tam pee Krohna Peenawasmuifchas peederri-gam puifim, wahrâ Frizzim no Staggar Nuffis mahjahm, ta no Peenawas pagasta teefas 21mâ Zuhli 1829 Nr. 247 us weenu gabdu winnam dohta atweh-leschanas sime, ka Widsenmies Gubernementes pilb-schtâ Rihgâ tif dauds warr pelnitees, ka weenreis tam pagastam par labbu no rekrufschu buhschanas warrehs ispirktees, irr subdufi un tam peeminnetam puifim Frizzim no Peenawas pagasta teefas atkal no jauna tahda atwehleschanas sime bet no zittas deenas un ar zittu nummeri rohâ edohta tappusi, tad tas scheid ikftram par wehranemifchanu tohp sinnamß darrihts, lai scho wirsapshmetu un subdufschu atwehleschanas grahmata, ja ta kaut kur rastohs woi parahdita tap-tu, par wiffai negeldigu turr.

Peenawas pagasta teefa 15tâ Zuhli 1829.

Karschu Ansis, pagasta teefas peefeh-
detais.

(Nr. 286.) Joh. E. Szonn, pagasta teefas ffrih-
weris.

* * *

Kad weens mas semneeku firgs ar neapfalteem wez-zeem ratteem no weena behgla atstahts, tad tohp tad kam tas firgs ar teem ratteem peederretu, aizinahßs few eeksch to starpu no 6 neddelahm ar ffraidrahm pee rahdischanahm un ismaksaschanu tahs drikkuma nandot pee schahß teefas meldetees, zittadi tas peeminnetais firgs ar teem ratteem, teefas lahdei par labbu tiks tam wairak sohlitajam pahrohts.

Brandenburge pagasta teefa 1mâ Zuhli 1829. 2

(S. W.) J. Zehs, teefas peefehdetais.

(Nr. 101.) Janischewsky, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchana.

Keelas Behrseßmuifschâ pee Dohbeles tas Lamberta firguscho gabdu diwi deenas wehlaki, prohti 19tâ Sep-tembera deenâ, taps turrehts. 3

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-provinzen: Regierungs-Assessor Diederichs, für den Censor.

No. 457.